

572 /
1964/2

© 1964
SANGA
PUBLICATIONS

1964 07 20 33 30

5031 N2

ა ლ ა ლ ი ბ ი ჭ ი

პარკო კალაძე

ერთი ალალი ბიჭი ვარ,
შვიდის და ნახევარი წლის.
მძულს, ვისაც ლექსი არ უყვარს,
წამით ლექსისთვის არ იცლის,

ის არც ამ ქვეყნის გმირია
და არც დამწერობი არი ცის,
გულში არც ღედა ჩაიკრავს,
თუ ღედა-ენა არ იცის!

ს უ რ ვ ი ლ ი

ალექსი ხანთაძე

მსურს ისეთი კაცი დავდეკ,
რომ ნამდვილად გამოვადეკ
საქართველოს ზურებს და უანებს,
საუვარელს და სათაყვანებს.

მსურს ისეთი კაცი დავდეკ,
რომ ნამდვილად გამოვადეკ
ჩემს მწვერვალებს დათოვლილებს,
ძიებებს ვეფხვებად გაწოვლილებს.

ჩემს ხალხს ძლიერს და ჩემს შობილებს,
ჩემს ქალაქებს და ჩემს სოფლებს,
მსურს ისეთი კაცი დავდეკ,
რომ ნამდვილად გამოვადეკ.

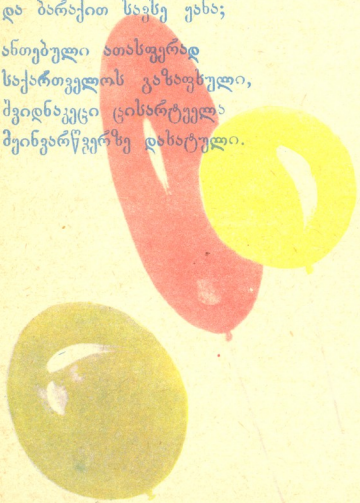
ნახატები ზ. კაპანაძისა

საქართველო

იოსებ მონაწილე

მშობლიური მთა და ბარი,
დედის ტკბილი იაფხანა,
ჩვენი ბაღი, ჩვენი სვარი
და ბარბაქთი საფსვრე უანა;
ანთებული ათასფერად
საქართველოს განაფსვრელი,
შვიდნაკეცი ცისნარტყელი
მეინვანწყვრზე დახატული.

2168

გიორგი სანაღობაძე

ბავშვები ფანჯარასთან იხსდნენ. მოეწყინათ, ბებოსთან გაიქცნენ და შეეხვეწნენ, ზღაპარი გვიამბეო. ბებოს კი ყველა ზღაპარი გამოილეოდა. იფიქრა, იფიქრა და აი, რა მოიფიქრა:

„იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ავი ბიჭი და იყო კიდევ პატარა გოგო, რომელიც თავისი ხახლის აიფანჭე იჯდა. აივნიდან ეზო ჩანდა. ეზოში ავი ბიჭი შემოვიდა. ხელში ისეთი დიდი ბუჭტი ეჭირა, რომ გოგონამ გაოცებისაგან შეჰყვარა:

ნას, პირქით,—ზევით და ზევით იწვიდა. მაშინ ბიჭმა ქვე აიღო და ესროლა. ქვე მოხუცი ფოსტალიონის ფანჯარას მოხვდა და ტაკ!—გატყდა მინა. ავი ბიჭი შეშინდა, მიმოიხედა და მოკურცხლა.

— ბუჭტი რაღა იქნა? — იკითხა გოგამ.
— რა კითხვა უნდა, — გაოცდა ნანული, — გოგონასთან გაფრინდა.
— სწორედ აგრე მოხდა, — წამოეშველა ბებიამ, — ავი ბიჭი კი დადიოდა ქალაქის ქუჩებში და ახალ-ახალ გასართობს ეძებდა, ზღვისპირა პარკშიც შეიხედა, იქ ალვემის

ჩრდილში პატარა ბავშვი თამაშობდა, აიღო ბალახის ღერი და კისერში მოუსტვა. შემწუხდა ბავშვი, ეს რა ბუზი შემომჩინდაო, — იფიქრა და ხელების ფართხუნი დაიწყო, მაშინ ბიჭმა ცხვირზე გადაინაცვლა. „აფ-ცხი! აფ-ცხი!“ — აცემინებს ბავშვს, ბიჭი კი სიცილით იგულებდა, მერე კმაყოფილი და გამხიარულებული მეზობლის ბაღში მიეშურება ვაშლებისათვის.

— ის ბიჭი ვაშლებსაც იპარავდა? — იკითხა ნაწულიმ.

— ის ხომ ავი ბიჭი იყო! — თქვა ბებომ.

— გამოადის, მეც ავი ვარ?! — წამოიძახა უცებ პატარა თენგიზმა, — მე არ მინდა ავი ბიჭი ვიყო!

— შენ რატომ? — ჰკითხა ბებომ და შევილიშვილს მიაჩერდა გაცივებული. მერე რაღაც გაახსენდა და გაიღიმა. — აჰა, გასაგებია. მაშ, ის შენ იყავი, საკუქნაოში რომ არიყ უველაფერი?

— მეტს აღარ ვიწამ, — ამბობს თენგიზი მერე უცებ ბებოს ეკითხება: — კი მაგარამ, რად იყო ის ბიჭი ავი?

— იმიტომ, რომ საქმე არაფერი ჰქონდა, სწავლა ეწარებოდა.

ბავშვები რაღაცას ფიქრობენ, იშმუშნებიან.

— აი, ასე, — თქვა ბებომ, — მეორე დღეს, როცა ბიჭი სასერინოდ გამოვიდა, თვალი მოჰპარა პატარა გოგონას, რომელსაც წითელი ბუშტი ეკირა და საშინლად გაბრაზდა. „აი, თურმე ვისთან გაფრენილა ჩემი ბუშტი“, — გაიფიქრა ბიჭმა, მერე თითქოს არაფერი მომხდარიყოს, მშვიდად გაემართა გოგონასაკენ.

გოგონა ვერ ხედავს ბიჭს, იგი ბოძს მიყრდნობია და სასაცილო, კუდაცქვეტილ თუთიყუშებს ათვალეირებს. მოულოდნელად რაღაცამ საშინელი ხმა მოიღო. გამვლლები მობრუნდნენ და დაინახეს, რომ გოგონას ბუშტის ნაცვლად ნაფლეთები შერჩენია. ბიჭი კი გაიქცა. ხალხმა სინანულით გადააქნია თავი. გოგონა ატირდა.

— გათავდა ზღაპარი? — იკითხა ნაწულიმ.

— რად გარბიხარ წინ? მოყოლას არ მაცლი? — და, ბებო მოჰყვა, თუ როგორ ჩამოჯდა გოგონა ტროტუარის კიდეზე, როგორ დაიდო წინ ბუშტის ნაფლეთები და როგორ ჩურჩულებდა: „რა გიყვებს, ჩემო ლამაზო ბუშტო, ჩემო მშვენიერო ბუშტო“.

— და სწორედ მაშინ შეინდა სასწაული, ბუშტის ნაფლეთები შეინძრნენ და მათ ნაცვლად გოგონას წინ გაჩნდა უამრავი ბუშტი: წითელი, ყვითელი, ლურჯი, მწვანე, ყავისფერი... გოგონას სიზმარში ეგონათავი, ხალხიც არ უჯერებდა თვალებს. ყველა ბუშტს ბოლოში ძაფი ჰქონდა გამოხმული. გოგონამ შეაგროვა ბუშტები, ძაფებით დაიჭირა ხელში და შინისაკენ წავიდა გახარებული...

ბებომ გადახედა ბავშვებს. ბავშვები ისევ ჩუმად ისხდნენ, მათ მოეწონათ ზღაპარი. ხოლო ყველაზე უფროსმა ნაწულიმ აიღო ფანქარი, აიღო სუფთა ფურცელი და ხატვას შეუდგა. იგი ხატავდა პატარა გოგონას, რომელიც შინ მიდიოდა და უამრავი ბუშტი ეკირა.

აი, ის ნახატცი!

არაპლი მაილარი
(1904 — 1941)

ნინას ერთ-ერთი გაკვეთილი არ ჰქონდა მომზადებული და გადაწყვიტა, სკოლა გაეტდინა.

მაგრამ ვინმე ნაცნობს რომ არ წასწუდომოდა და არ დაენახათ, როგორ დაეხეტებოდა ამ გაგანია მუშაობის დროს ქუჩაში წიგნებით ხელში, ადგა და მალულად ქალას მიაშურა.

შეხვეული საუზმე და წიგნები ბუჩქის ქვეშ დამალა და პეპელას დასაჭერად გამოოქიდა. გზაზე პატარა ბიჭი შემოეყარა, რომელიც კეთილი თვალებით მისჩერებოდა.

ბიჭს ხელში ანბანის წიგნი და რვეული ეჭირა. ნინა ერთბაშად მიხვდა, რაშიც იყო საქმე და გადაწყვიტა მასხარად აეგდო:

—ოჰ, შე უწყესო, შენა! — მკაცრად უთხრა მან, — პატარაობიდანვე ასე ატყუებ მოზობლებსა და სკოლას, არა?!

ნახატი რ. შაშირაძისა

— არა! — უბასუხა გოაცებულმა ბიჭმა, — მე სკოლაში მივდიოდი, მაგრამ აქ, ტყეში დიდი ძალლი დადის, ყფა ამიტება და გზა ამეზნა.

ნინამ წარბი შეჰკრა, მაგრამ ბიჭუნა ისეთი სასაცილო და გულწრფელი იყო, რომ ძალაუფებურად ხელი ჩაჰკიდა და ქალიდან გაიყვანა.

საუზმე და წიგნები კი იქვე დარჩა, ბუჩქის ქვეშ, მათი გამოღება ბიჭის თანდასწრებით ერცხვინებოდა ნინას.

ბუჩქიდან ძალლი გამოვარდა, წიგნებს არ გაკარებია, საუზმეს კი მოუღონა.

ნინა მიბრუნდა, ჩამოჯდა და ატირდა. არა, საუზმე სულ არ აღარდებდა. ძალიან ტკბილად გალობდნენ მალა ხის ტოტებში მხიარული ჩიტუნები; ნინას კი უღლზე მძიმედ აწვა რალაც. ალბათ სინდისი თუ ქენჯინია!

ქონი ჭაღაყლაპა

დეიდა პელაგია მუღამ უკან დასდევდა (ეწოში სათამაშოდ გამოხუთვალ ვალიკოს და თვალს არ აწორებდა.

— ვალიკო, ჩრდილში დადექო, თორემ თავში მზე ჩაგივარდება!

ვალიკოს უკვირს, როგორ უნდა ჩაუვარდეს ამოდენა მზე თავში... რატომ ბონდოს არ უვარდება,

თუ ეს მართალია. ბონდო ხომ დილიდან ხალხობრივ მზვარეში დაბნის და თამაშობს რამაშთან ერთად.

ჩრდილს იქით ცხრათვალა მზე იცინის, ვალიკოს თვალს უკრავს და თითქოს ევატიუება, მთლი, ჩემთან ითამაშეთო. ბონდო და რამაში რახანა თამაშობენ, თან ცალი თვალით მესხის ბურბურტანაში იჭყიტებიან, ხანდახან მოუხვეწიანო ბონდო მესხერზე აცოცდებენ და ვალიკოს ეშმაკურად გაღმოსახებენ:

— ჩრდილში დადექ, ვალიკო... ის

დაცხვენელი ვალიკო ვაშლის ხის ქვეშ დადის, თავს იკატუნებს, ვითომ ბონდოს ძახილი არ ესმის.

— ვალიკო, ნაქარევი ვაშლი არ შევამო, დასუნთქული იქნება!

— რა არის დასუნთქული, დეიდა?

— უხსენებელი რომ დასუნავს, შვილი...

— უხსენებელი რაღაა?

— უხსენებელი მცურავია.

— მცურავი რაღაა?

— არ შემაწუხა ამ ბავშვმა!

— რა არის მცურავი, დეიდა?

— მცურავს გველს ეტახიან.

უშ, გველი მართლაც საშიშია. ერთხელ

გაღმა ჭაღაში ძია გიგამ მოკლა და ვალიკოსაც აჩვენა. მაგრამ გველს მათ ეწოში რა უნდა.

— ვალიკო, ვებსაცემელი ნუ გაიხადი, ეკალი შეგერტობა და ინფექცია შეგეპარება!

— ინფექცია რაღაა, დეიდა? — ხმადაბლა კითხულობს ვალიკო, თან მებერისაკენ იყურება, არ უნდა ამ უცნაურ სიტყვას ეშმაკმა ბონდომ მოჰკრახ ყური. მაგრამ ბონდოს ყურს არაფერი გამოიეპარება.

— ვალიკო, ინფექცია არ შეგეპაროსო... ისმის მისი ძახილი მეხერს გადაღმა.

დეიდამ ბონდოს დაუცაცხანა და იფრინა. ვალიკოს მოსწუროდა და ონკანთან მივიდა.

— ვალიკო, საუშუმის წინ წყალს ნუ დალდე!

— ვალიკო, იქით ნუ იხედები!

— ვალიკო, პატარა ხანს აქეთ ნუ მოიხედავი!

— ვალიკო, ნუ უხტენი!

— ვალიკო... ვალიკო... ვალიკო! — ისმის პელაგიას ძახილი დილიდან ხალხობრივ, თითქოს ეწოში ათი ვალიკო თამაშობდეს, ერთი კი არა.

მაგრამ ვალიკოს ნამდვილი გასაჭირი შუადღე რომ მოახლოვდებოდა, მაშინ იწყება.

— ვალიკო, არა გუზია?

— არა!

— ერბო-კვერცი ვინდა თუ ყვილიყვი?

— არც ერთი... ბონდოსთან მინდა!

— კარაქიან-თაფლიანი პური გინდა?

ვალიკოს კარგი შადა აქვს. თაფლსაც მირთმევს, კარაქსაც. არც ყვილიყვო ევჯარება, მაგრამ შეაწუხა დეიდა პელაგიას ზრუნვამ. აძალებს და აძალებს, კოფშით სტენის პირში საჭმელს. არ უჯერებს, რომ უკვე გაჭა და მეტი არ უნდა. ათასგვარ ხერხს იფონებს, რომ ვალიკო მშვიდი არ მოკვდეს. პურის უწარმაწარ ყუას წვრილ-წვრილად დასტრის, ჯერ კარაქს წაუხვამს, ბარაქიანად წაუხვამს, მერე თაფლს წააგლისხავს საითაოდ ყველა ნაჭერს და მაგიდაზე დაამწკრივებს.

— ვალიკო, შენდე, აი, ეს მატარებელი

ბაიუმიდან მიდის...

— ხად არა მადარებელია — ბეზღურქანი ვალკო!
— აი, ეს პურის ნაჭრები ვაიგინებია. მთლიანად ეს მადარებელია. ეს დიდი ნაჭერი ელემტრისადაა... ბაიუმიდან მიდის.
— მეტი, მეტი მგზავრები ხადლა არაინა!
— სავდართო მადარებელია, სვალთ, სვართო მოკვს.
— სვართო რა არის, დედა?
— სვართო — სვართია, ბებო, არ იცი... ხადუნე.
— მეტი — ნეკოების ვალკო.
— აი, ახლა მადარებელმა ვვარაბს მოაკეთა...

— ვვარაბს რა არის, დედა?
— მოკლედა და იძაბის ტურული ვვარაბს უფინ პირია, ვადე ვვარაბი, ბებო!

ვალკო პირს ადებს. უდის და უდის ვაგრობს ვვარაბს. გრადლით, კვადლით მოკვარაბს ვვარაბს, იგებს ვვარაბს, მეტი ადელი ადარაბს.

— რა უნებია, ბებო?
— ადარ მიდ... ვვარაბს დიხვარა. — აბიბის ვალკო და ცრემლებს ღვებს აკვებს. დედა პელავა კი იყარის, მკაოვილია. აბის მინდელ დავარაბს ვვარაბს. გრადლით, კვადლით მოკვარაბს უნებდა, სადღობამდე მართლად კვარა. სადღობისთვის ეს ახალ თამს მოაკინებს. უფელ-

დელ ახე. ვალკოს ედელს ამიბის ვარაბს ვვარაბს, თადღობა და კარაკინი მადარებელია, უნებია და ირადღობა ვვარაბსადედა.
სადღობისთვის დელი ადრევე უფელდა სამ-უდის. იღამებოდა, ხსენებ ვალკო მავადუნე პირს პადარა ნაჭრებზე სვართ, კარაკინს და თადღს უფელდა. აი, რაი მირადღობა მადარებელსამოკვარა. ვალკო ცალი თვადლი უფარებდა შორადან.

— ვალკო, მიდა აქი აი, ეს ზვენი ვრო. ვალკო უხადობდ ადვენებს თვად დელი პელავას თობს, რაჩეღდე დიხად მავადუნე დელურქს.

— ეს პალავა...— დედას საბელი თობს ხეფარა დელურქს. — ეს ზვენი წიწვობია. ხომ ვადარა ზვენი წიწვობები? — დედას თობს წიწვობ ნაჭრებთან ტრადლებს. ეს კი ზვენი პრადედა კრადებს.

სადღობი კრადე ვარდის ხეჭვის კვეშ უნებდა. წიწვობები უფარებს კვეშ ამიბისებს და თვადებს ნახავს.

— მიდა, დედას ზვენი კრადე ვროს აბრე-ინად...

ეს თამსი კი მობწონს ვალკოს, ვდლით უნდა მიხვდეს, რა მიხვდება უნებდა.

— მეტი?
— აი, ეს კრადეა, ხედვა რადღობ დანტრადლებს ზვენი წიწვობებს! — დედა ხელში აქანავებს მიზრადღობა პურის ნაჭრებს.

— მეტი? — იღამებს ვალკო.
— წიწვობები უნდა ვადვარანინო, თირად ამ უნებულს მინა ან ვვარაბს. მეტი, მეტი, კრადი!

— რადღობ ვადვარანინო, დედა?
— სახედარა უნდა დავარადიო აბა, მე, ზვენი!

ვალკო პირს უნებურად ადებს. კრადისაგან დღეობებელი წიწვობები წიწვობებს იძაბან და ვალკოს პირში აფარებენ თვებს კრადისხადის ადელი ადარაბს.

— აბი კრადე ვროსი... — ემუდარება ვალკო დედას. — კრადი დედა, მინახან, კრადე ვვარაბს ადელებს.

— აბი, უფედოდ წიწვობებს უფინდებოთ, მინახათ, აბა, მე!

ვალკოს კრადე ვადვარანინა. ან უნდა დედას აწვენინოს. მადარამ დედა თვებს მინე ან ანებებს.

— ვალკო, ახლა თუ იცი, რა იზან კრადე?

— კრადე! კრადე მინა ვადვარანინა.

— აბი, აბი გყოფილა. სახედარა უნებდას კრადე-წიწვობა.

— აბი, დედა, რე უფედობა, წიწვობებს უნებდა.

— ვალკო ვადარაბ, ერთი მიზრადღობა ნაჭერი აიცილა. მადარამ ხედვ ადარა ზვენი. დამე მოსტყენ-

რად ენის, დელით კი რიკი ხადუნეზე დურბის, თვეს!

— ადარ მიდა კრადე-წიწვობისაგან თამსი. აბი ვვარა...

— ვალკო, იციდე დედას ზვენი და კრადე-წიწვობებს!

— აი, მიდა...
— აი, უნებურად კარაკინია.

ვალკომ კრადს ვადახედა. სამ-თობი დელი დედას მიანე ვადიკო. დამახედ ვადლით დელი დედას პურს, კარაკინს კრადე წიწვობებს, სამდელი კრადისთვის დელმგვავსებია, უფარება ისადარინად აქვს მინახადებელი.

— დავინო! — კრადის დედამ.

ვალკომ უფებს დარტაც ხედა კრადს და პირადღენ წიწვობა.

— მიდა, უფედობა, ეს ხომ კრადია. — უფინ-არა დლითოდ დედას.

ვალკომ აბადვარა უნებდა, მიკვინა ერთი, თამ, ხამი. ხედ სამი დელმე ვადიკოდა. უფ-კვამ და დელმე თვადებში უნებდა.

— ეს რა ზვენი, ბებო, კრადე ვადვარანინა?

— ბი, დედა... კრადე სახადელი დინდვადია, სიჭვადე.

— მეტი, წიწვობები, კრადე ამ წიწვობებს რად ვადიკო!

— არადვარა... უნებდას დამდელი ვალკომ, — თამსინებ ვროსი.

ნახატები A. მუხომინის

შვიდობა პარადნი

ბებისა მუადეა თიკანი და მქონდა კოკრა კოკობი, რძის მიირთმევედა თიკანი, თიკი მოჰქონდა ყოვლობით.

ბებისა თიკის თიკანი არა დროს დევიწყებია, თიკანს ყოველდღე კოკობში რძის ჩაუსხამდა ბებია.

ერთხელ ბებისა მოსვლიამდე თიკანს მოშვიდა ძალიან, კოკობში თიკი ჩამყო და დარჩენილი რძე დალია.

მთლად გამოკვალა კოკობი, როგორც რძით სავსე ჯიკინი, მიგრამ მხებში გავბა ბებოს ლამაზი თიკანი.

რადენადე თიკი ვვარაბით, ვვარ ამოიღო მკურნელიდან, დიდი ყურები უშლიდა, პატარა რძეები უშლიდა.

თიკანი

გაბარაზებულმა თიკანმა კოკობს მიართვა კოკობი, მადარამ კინარზე მუდღეით შემოიარა კრადე კოკობში.

თან მიმდებოდა მკურნელი თიკანს, სიბრძნე წავიდა, თიკი აქნია, კოკობი ვვარ მიოცილა თიკიდან.

დღისხანს ეწევა, დამკურნელს წამოშევიდა ბებო და ხან თიკანს ემარებოდა, ხან კოკობს ექანებოდა.

თიკანმა თიკი დღისხანს, ეროში ვადინავარა, მადარამ ბებია წაიქცა და დედას რუმი ჩაეთარა.

ბებია ცრემლებს ეწეწენდა, თიკანი კრადეს კოკობიდან, კიკინებდა და დასტოლა იქვე გეტყვილი კოკობთან.

სიმღერად თიკანს ვადვარანინა

ჰ უ ი ნ ტ ი
ყ ვ ე ჯ ი
კ ე ს ი ს ა

აბა დელი ოდელა,
ბადრიმ ძროსა მოდენა,
ჭუინტი უველი ბადრისა,
ბადრი მთვარისოდენა!

ქ ე ლ ი ა
ღ ე
წ ი ნ ი ლ ა

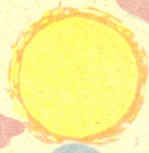

იწილო, ბიწილო,
შროშანო, გურიტინო,
ბევრიც რომ იტინო,
ბევრიც რომ იწიულო,
ჩემი ხარ წიწილო!

ჯანსუღ ჩაკვიანი

ნახატები ზ. შორჩინძისა

ს ა ს უ ძ ა რ ი

მინდორი,
უვაფილი,
ფურტკარი,
სკა...
გორი,
აგარა,
ქარელი,
სკრა.

აფრინდა ცნოლი და
აფრინდა ქორი...
სკრა,
ქარელი,
აგარა,
გორი...

ი ს ვ ა ზ ი ს ს ი მ ლ ა რ ა

ვას, ვას,
ვას, ვას,
ვას, ვასო,
ჩემო თოფის
ჩახმასო...

გეშინოდეს იხვების,
მელაგუდა ახმასო!

ტ ვ ს უ ქ ლ ე ბ ი

ნამცხვრები და ნაზუქები,
თვალს ჩაფურავ თათარასა.
აი, ასე გავსუქდები,—
მამა მნახავს დანდალასა.

ბირმა

ნახატები მ. გელჰანისა

სად ცხოვრობენ სპილოები? ინდოეთში? სწორეა. აფრიკაში? მართალია. და იცით კიდევ სად?—სპილოები შორეულ ბირმაშიც ცხოვრობენ.

ამ ქვეყნის მცხოვრებლები თავიანთ თავს ბირმელებს უწოდებენ. ბირმელები კეთილი, მზიარული ხალხია. ისინი უცნაურად იცვამენ—ქალიც და კაციც გრძელი კაბებით დადიან.

ბირმა ზღვის პირას მდებარეობს და მთავორიანია. მთებიდან ცივი მდინარეები მოედინება, ბირმის ყველაზე დიდ მდინარეს ირავარდი ჰქვია. ამბობენ, რომ ეს მდინარე ხალხს წვიმის ღმერთმა აჩუქაო. წვიმის ღმერთს ერთი საყვარელი სპილო ჰყოლია. თურმე ეს სპილო

ერთხელ გაცივებულა და მდინარე ირაგარდი მისი ხორთუმიდან მოედინება. მდინარის გარდა, ბირმაში ტბებიც არის.

უდიდეს ტბაზე—ინლეზე მეთევზეები ცხოვრობენ. მათ ძალიან უცნაური ნავეები აქვთ. ნიჩბებს ხელებითაც უსვამენ და ფეხებითაც, ამიტომ ნავეებს ძალზე სწრაფად დაასრიალებენ.

ბირმაში ორასზე მეტი ჯიშის ხეა. ამთგან ყველაზე კარგი ტექტონის ხეა. მას ჭია არ უწოდებია. ოდესღაც ამ ხისაგან გემი გაუკეთებიათ. 120 წელი დაცურავდა ეს გემი ზღვაში. რკინის გემიც კი ვერ გასძლებდა ამდენ ხანს.

ტექტონის ხის გარდა, ბირმაში სხვა საინტერესო ჯიშის ხეებიც იზრდება: პურის ხე, მანგოს ხე, მარაოს პალმა.

მანგოს ხის ნაყოფით ბირმელები საწებელს ამზადებენ. მარაოს პალმისაგან—წვეს. საწებელი ძალიან გემრიელია. ასევე გემრიელია პალმის წვენიც. მაგრამ მაინც ყველაზე საუკეთესო და სასიამოვნო ბირმული მინდარინია.

ბირმაში ზღაპრული სილამაზის ჩიტებია. ძველად, ბირმის სახელმწიფო დროშაზე მოცეკვავე ფარშევანგი იყო ამოქარგული, ფარშევანგი ბენიერების მომტანიაო,—ამბობენ ბირმელები. თუ ვინდა, ვინმეს კეთილი სურვილებით სახეს წერილი გაუგზავნო, ფარშევანგის ფრთით უნდა დასწერო და წერილის მიმღები ბენიერი შეიქნებაო,—ასე მიაჩნიათ და სჯერათ ბირმელებს.

ბირმის ავტობუსებზე ნომრების ნაცვლად ტყის ცხოველები და ფრინველებია გამოსახული: სპილოები, მარტორქები, ჩიტები. ამ ნიშნების მიხედვით შეგიძლია გაიგო, თუ საით მიდის ავტობუსი.

ბირმა ოქროს ტაძრების ქვეყანაა. ტაძრებს თავზე გუმბათები აქვს. იგი ძვირფასი ქვებითაა მოჭედლილი. როცა მზე ამოდის, გუმბათი გაბრწყინდება

ხოლო და მის თავზე მალლა, სულ მალლა
ცაზე მიცურავენ ღრუბლები. ბირმაში
ღრუბლები რატომღაც თეთრ სპილო-
ებს ჰგვანან. მაგრამ ეს არავის უკვირს.
ოდესღაც მართლაც ცხოვრობდნენ იქ
თეთრი სპილოები.

წინათ ინგლისელები ბატონობდნენ
ბირმაზე. მიჰქონდათ ყოველივე, რაც კი
საუკეთესო გაჩნდა ბირმას. ერთხელ
ინგლისელმა კოლონიზატორებმა გადა-
სწყვიტეს, ბირმის ყველაზე დიდი ტაძ-
რიდან ვეებერთელა ზარი გაეტანათ.
მდინარეზე გადატანის დროს ეს გოლი-
ათი ზარი ჩაიძირა. ინგლისელებმა მისი
ამოღება ვეღარ შესძლეს. ბირმელებმა
ზარი თვითონ ამოიტანეს წყლიდან. ასე
დარჩა ზარი ბირმაში. საღამო ჟამს
მისი გუგუნე თითქო მთელ წარსულს
გაიმბობს.

ბირმის დედაქალაქია რანგუნი. ბირ-
მულად იანგონი ჰქვია, რაც მტრობის
დასასრულს ნიშნავს. მაგრამ ამ ქვეყა-
ნაში, სადაც ქალაქებს ასეთი მშვიდო-
ბიანი სახელები აქვს, დიდხანს, ძალიან
დიდხანს არ იყო მშვიდობა.

თუ ბირმელებს ძველად თავიანთი
წიგნები, სკოლები და სახელოსნოები
ჰქონდათ, ინგლისელების ბატონობის
დროს აღარაფერი შექმნილა ბირმაში.
ლილი რა არის, ლილიც კი საზღვარ-
გარეთიდან შეჰქონდათ. ქვეყანა შიმ-
შილობდა.

1948 წელს ბირმელებმა სამუდამოდ
განდევნეს ინგლისელები.

ბირმა მშვიდობისმოყვარე ქვეყანაა.
ამიტომ ბირმელები ამბობენ: ჩვენ ყვე-
ლა ხალხთან მეგობრობა გვინდაო.

ზ ი ბ მ

ჯეპალ ნინუა

გაბერილი დადის,
თავი მოაქვს მიტოს,
იცით, როგორ იცნობს
გაგარინს და ტიტოვს?
მან ისინი კრემლთან
სულ ახლოდან ნახა,
და სიხარულის ტოლღებს
უნაწილებს ახლა:
„ტრიბუნაზე იღვნენ
ერთმანეთის გვერდით,
ვარსკვლავებით ჰქონდათ
მოჭედილი მკერდი.
გუგუნებდა „ვაშას“
მოვლანი მთელი,
მეც შინდოდა
მათთვის!
ჩამომერთვა ხელი.
მაგრაშ...“
საუბარში
ჩაერია ნინო:
„ვერ მოასწრო, ამ დროს
დაამთავრეს კინო!“
ვცინებათ ბიჭებს,
დასცინიან მიტოს, —
ასე ყველა იცნობს
გაგარინს და ტიტოვს!

თინათინ ჯაპახიშვილი ნახატი ლ. ლანელიანი

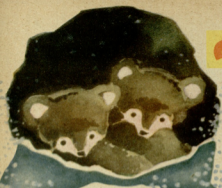
ბოზრა

ერთ ბოსტანში პატარა გოგრა გაიზარდა.
— გული მიწუხდება ბოსტანში.— თქვა გოგ-
რამ და თავისი მცოცავი უწნწით შესერში გაძ-
ვრა.
დილით ქუჩაში აღმოჩნდა. მანქანამ შეტვრი
შეაუარა, სიცხემ შეაწუხა, ინატრა: ნეტავ ბოს-
ტანში ვყოფილიყავითო? უკან დაბრუნება მოი-
სურვა, მაგრამ ისე გაზრდილიყო, რომ შესერში
გელარ გაეტია!

სოკო

ერთმა ბიჭმა პაპასაგან იცოდა, რომ ყვე-
ლაზე სწრაფად მიწიდან სოკო ამოდის.
უნდა ვუღარაჯო და ჩემი თვალით დავინა-
ხო, როგორ ამოდის სოკო!— გაიფიქრა ბიჭუნამ
და მოლზე წამოწვა.
უცბად მოიღრუბლა და წვიმა წამოვიდა.
ბიჭუნამ თავი ტყუხ შეაფარა.
წვიმამ გადაიღო. როცა ბიჭუნამ ის ადგილი
დაინახა, სადაც თვითონ იწვა, გაუკვირდა: ირ-
გვლივ სოკოების მთელი ოჯახი ამოსულიყო.

პნოს მთავარი

ყო და არა იყო რა... მე მეონი უფრო იყო, ვიდრე არ იყო ცეკლე და მეტად ზარმაცი ბაჭია და არა ნაკლებ ზარმაცი ჭობის წველებურიე ყოყინა.

არ მასოეს, რომ ან ერთი ან მეორე სკოლაში მიმავალი დამენახოს. იმ დროს, როდესაც ისეთივე ყოყინები და ბაჭიები სკოლის მარჯა უსხდნენ და გულმოდგინედ შეკადინებოდნენ არითმეტკას, ჭევი ყოყინა და ბაჭია ბურთის გახურებულ თამაშში იყვნენ.

აოაოაოაოაოა ბაბაბი

პნოს მთავარი

დადი ზამბარი მოვიდა, თოვლია დაფირა ვლუბი; ტირიან, ტყეში ტირიან, დაობლებული ბელები:

— უფლებაა და სიცივე, ები, რა მხელი ყოვილია! ღელა წაეიდა სიფულია და ყერ დაბრუნდა სიფულიდან.

ჯერ მოკვიტუნა სიძინდი და კვლავ თაფლი ტბილია... — დადი ტყეში, დადი ბელები, მართლა დიდი სხით ტირიან.

კვიილი ციფეი გასასესებს: — დაობლებული ბელებო, წაბლავ ბურეა მკეეს, წიფელიც, მირითეთი, რაცა ეჭვებთა!

ყიყინა

ერთხელ ბაჭია მარტო თამაშობდა მდელოზე, ნებირობდა და არ ახსოვდა არც სკოლა, არც მასწავლებლები.

— შენ, ები! — უცებ შეპყვირა თვალებ-გადმოქალღმა ყოყინამ.

ბაჭიამ შეშინებულმა მოხედა შეწანე სულიერს და ყოყინა რომ იცნო, შევებით ამოისუნთქა:

— უბი! შენ კი რა გითხრა, როგორ შემამინე. იცი, მასწავლებელი მეგონე!

— მეფე რა! მეც კი გავცდინე არითმეტკა. ყი-ყი-ყი... ხომ სჯობია, ყურ-ცქვიტავ, ყი-ყი... მერხზე ჯდომას სულია მერხზე ბურთის თამაში? — ყოყინამ ჩანთა გვერდზე მიადგო და... ტყა! ტყა! ბაჭისთან გაჩნდა.

ნაბატე მ. კრიონიძის

ბაბაბი

უცებ ბუჭის ძირას რაღაც კოლოფს მოპკრეს თვალი. გახსნეს და შოკოლადი აღმოაჩინეს.

— მოდი, იცი რა, ბურთი ამ შოკოლადზე ვითამაშოთ. ვინც მოვიგებ, იმან შეჭამოს. — თქვა ბაჭიამ.

— ყი-ყი... კარგი.

დაიწყო თამაში. დიდხანს სდიეს ბურთს.

— ყოყინავ, რა ანგარიშია?

— ყი... იოყ! მე არ მაინტერესებს ანგარიში, ის კი ვიცი, რომ მე მოვიგებ და შოკოლადიც ჭემია! — უსასუხა ოფლად გაღვირღმა შეწანე ზარმაციამ.

— არ გრცხვინია, ყოყინავ? მოდი, დავითვალთო.

თვლა კი დაიწყო, მაგრამ ვაი ამ დაწყებას! ორის მაგიერ ხუთს ამბობდნენ, ხუთის ნაკლებად — სამს.

თვალეს, თვალეს, მაგრამ დღემდე ვერ დთვალეს, ვინ რამდენი ბურთი გაიტახა-შოკოლადი კი ღოღინისაგან დნება...

გაგინათი

გაგინათი მეფინათე ჩიტე? აი, ასეთი ჩიტეც არსებობს. სახელად წყლის შანეს ეძახიან. მას ხშირად ნახეთ ყინულიანი წყლის ნაპირას. ღვასაზე კანჭებზე და ისე ქანაობს, რომ მანინვე შეატყობთ, წყალში ჩასატრამად ეშვადება. ჩახტება და ისე ჩაიფურეულებადებს. კელას ვეღარ მოკრავთ თვალს. ცოტა ხნის მერე ისევე ამოვა და თან ხაგის ამოიყოლებს, გატეკ-გამოტეკავს, ეტყობა, საკბოლს დაეძებს. თუ რაზე ნახა, ხომ შეეძევება, თუ არა და, ერთს წიმიტერებს, გაიფლ-გამოვიღის რაეცუე და ისევე წყალში ჩახტება სანადიროდ. ახლა უფრო დიდხანს რჩება წყალქვეშ. დაიჭერს ლიფსიტებს, ტიებს, პატარ-პატარა კიბოებს და ნადავლით დატვირთული ამოვა წყლიდან.

ეს მეფინათე ჩიტუნა წყალში მოიკრავე ფრთონებს არ ეკუთვნის, მაგრამ უწოდელ სიციფლებ არ შეუძლია. ასე საზრდობს ზამთარ-ზაფხულ წყლის შიგნით.

ИНДЕКС 76055

ბაბა სცალი

ღეღამ სარემსის ახალი საშარბი იქი-
და. კველი ხის საშარბი უკვე მოღუნდა
და სარემსის დასამაგრებლად აღარ
გამოღებდა. სამაგრიროდ, ინიინი კატარა
სათამაშოების გასაქმთებლად შემვი-
ლია გამოვიქმეთ.

სამარს მოვამლოთ მამთულის ჯამ-
ბარა და რიკივე ნაწილი მართი-მომოგს ჯურ-
გით მივაწვდით. ეს თოჯინას ტანი იქ-
ნება. მკლამებამ ხის კატარა ნაშარბი
მივაჭედოთ. ფხემაი კორკოზე, ან ხის ნა-
შარზე დავუმაგროთ. სხეზე ქაღალდი
მივაქრათ და მოვუხატოთ. კლასტამის
საცოტი თოჯინას ქალათად გამოაღებდა.
ტანისამოსი ქაღალდისა ჩამავათ. თუ
ხევი ასეთ თოჯინას სხვადსხვანაირად
გამოვაწვდით, შემვიქლია კინემატული
წიტი, ან მასქარადი გამაქართოთ.

სარემსის საშარბიდან აფრინი ნაწივი
და სხვა სათამაშოებიც შემიქლება გა-
ქმედეს.

